

ते आद्यायाः अत्र स्मृतिषु प्रमाणं प्रमाणत्वं प्रमाणं श्रुतिर्निर्पेक्षत्वात् अप्रमाणं स्मृतिर्मूलश्रुति सापेक्षत्वात् तयोः परस्परविरोधे औदुबरी स वा विष्टयितव्या औदुबरी स्थद्वोद्वायेदिति तत्र वेष्टनस्युतिः सापेक्षत्वादप्रमा
णं चेत् तत्सामान्यात्सर्वापि स्मृतिरप्रमाणं ततश्च तन्मूलभूतायाः श्रुतेरप्यप्रमाणत्वेन विनिगमनाविरहात्प्रत्यक्षाप्रत्यक्षयोरपिश्रुत्योरप्रामाण्यमित्याह प्रमाणेपीति ॥ १० ॥ धर्मस्येति संस्थास्वरूपं जनमेजयाश्वमेधे
इन्द्रापराधादश्वमेधसंस्थालोपोदृष्टः ॥ ११ ॥ स्वयं विद्वानवा विद्वउक्तं वा वेदितुं शक्यं न वा दुर्ज्ञेयं धर्मतत्त्वमित्यर्थः ॥ १२ ॥ प्रथमं कर्म कण्डे अक्षयं ह वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति अपामसो मम मृता अभूमे
त्यादि श्रुतेर्गंधर्वनगरवदद्भुत इव दृश्यते कविभिरन्वीक्ष्यमाणः यत्कृतकं तदनिर्त्यं कार्यत्वाद्दृढवत् तथैव ह कर्मजितोलोकः क्षीयत इत्युपपत्तिपूर्वकमुपनिषत्सु ईक्ष्यमाणः अदर्शनं

ते चेत्सर्वप्रमाणवैप्रमाणं ल्यत्र विद्यते ॥ प्रमाणेऽप्यप्रमाणेन विरुद्धे शास्त्रताकुतः ॥ १० ॥ धर्मस्य क्रियमाणस्य बलवद्भिर्दुरात्मभिः ॥ यायाविक्रियते संस्थातः
सापि प्रणश्यति ॥ ११ ॥ विद्यचैव न वा विद्यशक्यं वा वेदितुं न वा ॥ अणीयान् क्षुरधारायागरीयानपि पर्वतात् ॥ १२ ॥ गंधर्वनगराकारः प्रथमं संप्रदृश्यते ॥ अ
न्वीक्ष्यमाणः कविभिः पुनर्गच्छत्यदर्शनं ॥ १३ ॥ निपानानीव गोभ्योपिक्षेत्रे कुल्ये च भारत ॥ स्मृतिर्हि शाश्वतो धर्मो विप्रहीणो न दृश्यते ॥ १४ ॥ कामा
दन्येच्छया चान्ये कारणे रपरैस्तथा ॥ असंतोपि पृथगाचारं भजंते बहवो परे ॥ १५ ॥ धर्मो भवति सक्षिप्रं प्रलापस्त्वेव साधुषु ॥ अथैतानादुरुन्मत्तानपि चावहसं
त्युत ॥ १६ ॥ महाजनाद्युपावृत्ताराजधर्मसमाश्रिताः ॥ न हि सर्वहितः कश्चिदाचारः संप्रवर्तते ॥ १७ ॥ तेनैवान्यः प्रभवति सोपरं बाधते पुनः ॥ दृश्यते चैव स पुन
स्तुल्यरूपो यदृच्छया ॥ १८ ॥ येनैवान्यः स भवति सोपरानपि बाधते ॥ आचाराणामनैकाग्र्यं सर्वेषामुपलक्षयेत् ॥ १९ ॥

याति तुच्छ इव भवति ॥ १३ ॥ निपीयते पशुभिर्जलमस्मिन्निति निपानं वाप्यादिसमीपस्थः क्षुद्रजलाधारः कुल्यावाकेदारान्प्रतिनीयमानायथासद्यः शुष्यति एवं शाश्वतो वैदिको धर्मो विप्रहीणः सत्कलेरेन दृ
श्यते इति स्मृतिरस्ति अविष्यविषया ॥ १४ ॥ विप्रहीणत्वमेवोपपादयति कामादिति कामात्काम्याग्निहोत्रादिः अन्येच्छया श्रुतकाध्यापनादिः अपरैः कारणैर्धन्याद्युद्देशेन धनलाभार्थं व्रतादिः असंतोदांभि
काः दयाश्रद्धाराहित्यात् ॥ १५ ॥ सकामादिमद्भिः कृतो धर्मो भवति मूढदृष्ट्या साधुषु च धर्मः प्रलापमात्रं धर्मो नास्तीति वदंति मूढाः प्रलापमेवाहायेति ॥ १६ ॥ महाजनाः द्रोणाचार्यादयः ब्रह्मकर्मादरे सु
रकार्येन स्यात् अनादरे शिष्टाचारव्याकोप इति भावः ॥ १७ ॥ तेनैव आचारेणैव अन्यो विश्वा मित्रादिः अपरं जामदग्यादिकं सः आचारवान् तुल्यरूपो वसिष्ठादिः ॥ १८ ॥ उक्तानुवादपूर्वकमाचाराणामनै
काग्र्यं विचारित्वमाह येनैवेति ॥ १९ ॥